

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoCsp/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120448609
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6120448609.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Danice Kočičkovej ako členiek senátu, v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., IČO: 31 335 004, so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, proti žalovanej: A. B., nar. X. XXXXXX XXXX, bytom C. B. XXXX/X, XXX XX D., zastúpenej Viktória Hellenbart, advokátska kancelária s.r.o., IČO: 47 250 640, so sídlom A. C. XXX/XX, XXX XX D., o zaplataenie 15.074,87 Eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 11Csp/41/2021-443 zo dňa 23. februára 2024, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í tak, že žalobu žalobcu v tejto časti z a m i e t a .

II. Žalovaná m á n á r o k na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 85,60 %, ktoré jej je žalobca p o v i n n ý zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 11Csp/41/2021-257 zo dňa 14. decembra 2021 (ďalej aj „rozsudok prvý v poradí“) rozhodol nasledovne:
I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.085,65 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne

zo sumy 18,61 Eur od 16.05.2020 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.06.2020 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.07.2020 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.08.2020 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.09.2020 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.10.2020 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.11.2020 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.12.2020 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.01.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.02.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.03.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.04.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.05.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.06.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.07.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.08.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.09.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.10.2021 do zaplataenia,

zo sumy 59,28 Eur od 16.11.2021 do zaplattenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti sa žaloba zamieta.

III. Žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 85,60% do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

1.1 Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (prvého v poradí) vyplýva, že okresný súd mal za preukázané, že žalobca v postavení veriteľa a žalovaná v postavení dlžníka (spolu so spoludlžníkom E. A.) uzavreli dňa 03.02.2014 zmluvu o úvere, na základe ktorej mal byť žalovanej poskytnutý medziúver vo výške 15.000,-Eur. Medziúver bol žalovanej poskytnutý na preklopenie obdobia, kým splní všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru. Žalovaná bola spolu so spoludlžníkom upozornená na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru z dôvodu, že neboli uhradené dlžné splátky, vrátane splátky za mesiac apríl 2018 spolu vo výške 656,95 Eur. Uvedené upozornenie bolo žalovanej doručené dňa 10.04.2018, spoludlžníkovi 11.04.2018. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bolo žalovanej doručené dňa 03.08.2018; spoludlžníkovi dňa 13.08.2018; z oznámenia vyplýva, že dňa 27.07.2018 nastala mimoriadna splatnosť celého úveru, na základe čoho žalobca požiadal o vrátenie celej dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu zosplatenia predstavovala sumu 15.254,87 Eur.

1.2 Okresný súd svoj rozsudok (prvý v poradí) založil na záveroch, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie náležitostí zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods.2 písm. m) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.129/2010 Z.z.“ alebo „Zákon o spotrebiteľských úveroch“); absentuje tiež doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti úveru. Z uvedeného dôvodu s poukazom na ustanovenie § 11 ods.1 písm.b) zákona č.129/2010 Z.z. mal za to, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Rozhodnutie založil taktiež na zistení, že nedošlo k platnému zosplateniu úveru, pričom vychádzal z tvrdenia žalobcu, že splátkou, ktorá vyvolala zosplatenie, bola splátka splatná dňa 15.12.2017, ktorou sa žalovaná dostala do omeškania 16.12.2017. Po výzve na zaplattenie mal veriteľ pristúpiť k uplatneniu práva na zaplattenie celej pohľadávky do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, žalobca oznámil žalovanej vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru až listom zo dňa 27.07.2018 tým, že okamžitá splatnosť úveru nastala týmto dňom. Z uvedeného dôvodu okresný súd v rozsudku (prvom v poradí) vychádzal z pôvodného dojednania obsiahnutého v zmluve o plnení v splátkach.

1.3 Z uvedeného dôvodu okresný súd v rozsudku (prvom v poradí) žalobcovi priznal len nárok na zaplattenie sumy 1.085,65 Eur spolu s úrokom z omeškania z jednotlivých splatných splátok; pri určení výšky splátky vychádzal zo skutočnosti, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku okresného súdu (prvému v poradí) svojim uznesením č.k. 11CoCsp/5/2022-312 zo dňa 28. februára 2023 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a výroku III. o nároku na náhradu trov konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil len vo výrokoch II. a III. z dôvodu, že proti výroku I. rozsudku okresného súdu odvolanie podané nebolo. Odvolací súd vytýkal okresnému súdu nedostatočné odôvodnenie aplikácie zákona č. 129/2010 Z.z.; vo vzťahu k zosplateniu vyslovil, že posledná veta ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka sa na prípady, na ktoré dopadá ustanovenie § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, nevzťahuje. Odvolací súd mal za to, že okresný súd nezistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a nesprávne vychádzal iba z tvrdenia, pre ktorú splátku pristúpil veriteľ k zosplateniu a v tom dôsledku nevykonal dokazovanie vo vzťahu k zisteniu, či vytýkaný dlh žalovanej ku dňu predčasnej splatnosti trval. Okresnému súdu uložil zaoberať sa dôvodnosťou aplikácie zákona č.129/2010 Z.z. s prihliadnutím na osobitný charakter úverového vzťahu. Okresný súd mal doplniť dokazovanie za účelom zistenia, v akom rozsahu bola žalovaná v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v omeškani so zaplattením splatných splátok; okresný súd mal opätovne posúdiť platnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a vo veci rozhodnúť.

3. Okresný súd Lučenec rozsudkom č.k. 11Csp/41/2021-443 zo dňa 23. februára 2024 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“, „napadnutý rozsudok“ alebo „rozsudok druhý v poradí“) rozhodol nasledovne:
I. Konanie v časti o zaplattenie sumy 367,50 Eur sa zastavuje.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 6.182,19 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne

zo sumy 8,09 Eur od 16.03.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.04.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.05.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.06.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.07.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.08.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.09.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.10.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.11.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.12.2018 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.01.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.02.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.03.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.04.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.05.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.06.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.07.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.08.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.09.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.10.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.11.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.12.2019 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.01.2020 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.02.2020 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.03.2020 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.04.2020 do zaplataenia,
zo sumy 83,64 Eur od 16.05.2020 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.06.2020 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.07.2020 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.08.2020 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.09.2020 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.10.2020 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.11.2020 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.12.2020 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.01.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.02.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.03.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.04.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.05.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.06.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.07.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.08.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.09.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.10.2021 do zaplataenia,
zo sumy 42,97 Eur od 16.11.2021 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.12.2021 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.01.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.02.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.03.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.04.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.05.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.06.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.07.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.08.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.09.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.10.2022 do zaplataenia,

zo sumy 102,25 Eur od 16.11.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.12.2022 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.01.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.02.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.03.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.04.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.05.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.06.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.07.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.08.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.09.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.10.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.11.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.12.2023 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.01.2024 do zaplataenia,
zo sumy 102,25 Eur od 16.02.2024 do zaplataenia,
všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V časti o zaplataenie istiny 7.439,53 Eur s príslušenstvom sa žaloba zamietala.

IV. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

3.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd konal o žalobe žalobcu, ktorou sa voči žalovanej domáhal zaplataenia sumy 15.074,87 Eur s úrokom vo výške 6,59% ročne zo sumy 14.384,25 Eur od 28.07.2018 do zaplataenia, úroku z omeškania 5% ročne zo sumy 15.074,87 Eur od 28.07.2018 do zaplataenia a náhrady trov konania. V žalobe uviedol, že titulom uplatneného nároku je Zmluva o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou ako dlžníkom a E. A. ako spoludlžníkom; na základe uvedenej zmluvy bola uzatvorená dňa 03.02.2014 Zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX, na základe ktorej žalobca žalovanej a spoludlžníkovi poskytol medziúver vo výške 15.000,- Eur. Žalovaná a spoludlžník sa zaviazali splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 109,75 Eur. Túto svoju povinnosť porušili a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 05.04.2018 boli žalovaná a spoludlžník vyzvaní na doplataenie zameškaných splátok s upozornením, že v prípade, ak omeškané splátky nebudú doplataené, žalobca bude požadovať splataenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Z dôvodu nezaplataenia omeškaných splátok žalobca dňa 27.07.2018 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru s príslušenstvom. Dňa 05.11.2018 bol na majetok spoludlžníka vyhlásený konkurz; konkurzné konanie bolo skončené dňa 31.01.2019 z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu.

3.2 V priebehu konania žalobca vzal žalobu v časti o zaplataenie sumy 367,50 Eur titulom poplatkov za poistenie späť bez uvedenia dôvodu a žiadal konanie v tejto časti zastaviť. V tomto smere okresný súd aplikoval ustanovenia § 144, § 145 ods.1 ods.2, § 146 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a konanie v časti o zaplataenie sumy 367,50 Eur za súhlasu žalovanej zastavil.

3.3 Vo veci samej okresný súd aplikoval ustanovenia § 497, § 502 ods.1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník; ďalej aplikoval ustanovenia § 52 ods.1, ods.2, ods.3 a ods.4, § 39, § 53 ods.9, § 565, § 101 ods.1, § 103, § 517 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na konštatovaný stavebný úver aplikoval ustanovenia § 2 ods.1, § 7 ods.1, ods.2, ods.3, ods.4, ods.5, § 8 ods.1, ods.2, § 9 ods.1, ods.2, § 11 ods.1 písm. c) zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení (ďalej len „zákon č.310/1992 Zb.“ alebo „Zákon o stavebnom sporení“). Napokon aplikoval ustanovenie § 1 ods.3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z.

3.4 Súd prvej inštancie po doplnení dokazovania nezistil iný skutkový stav, ako v predchádzajúcom konaní. Nebolo sporné, že žalobca a žalovaná uzavreli dňa 03.02.2014 zmluvu o úvere, na základe ktorej mal byť žalovanej poskytnutý medziúver vo výške 15.000,-Eur. Medziúver bol poskytnutý na preklopenie obdobia, kým žalovaná splní všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru. Žalobca žalovanú aj spoludlžníka upozornil na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru nakoľko neuhradili dlžné splátky, vrátane splátky za mesiac apríl 2018 spolu vo výške 656,95 Eur. Upozornenie bolo žalovanej doručené dňa 10.04.2018 a spoludlžníkovi dňa 11.04.2018; okresný súd zistil, že ku dňu 27.07.2018 mala nastať mimoriadna splatnosť celého úveru, na základe čoho požiadaval žalobca o vrátenie celej dlžnej sumy vrátane príslušenstva. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej

splatnosti úveru bolo žalovanej doručené dňa 03.08.2018 a spoludlžníkovi dňa 13.08.2018. Zároveň bolo preukázané, že žalobca žalovanej poskytol finančné prostriedky titulom medziúveru v štyroch častiach; čerpanie úveru bolo podmienené splatením dvoch úverov žalovanej vo F., G.. Splnenie podmienky čerpania úveru žalovaná preukázala žalobcovi predložením výpisov z účtu; v zmluve o úvere sa zmluvné strany dohodli na úhrade medziúveru v 250-ich pravidelných mesačných splátkach po 109,75 Eur, vždy k 15. dňu v mesiaci, počnúc 15. dňom mesiaca nasledujúceho po uzatvorení úverovej zmluvy (15.03.2014). Pokiaľ ide o posúdenie právneho vzťahu založeného zmluvou o poskytnutí medziúveru, okresný súd v intenciách záverov odvolacieho súdu vyslovených v zrušujúcom uznesení konštatoval, že právny vzťah medzi stranami sporu je uzatvorený podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, podľa ustanovení zákona č. 310/1992 Zb. a na tento zmluvný vzťah sa vzťahujú aj ustanovenia § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V zmysle usmernení odvolacieho súdu okresný súd uzavrel, že konkrétny zmluvný vzťah zákon č. 129/2010 Z.z. v ustanovení § 1 ods.3 písm. d) spod svojej aplikácie vylučuje, nakoľko vylučuje okrem iného zmluvy, ktorých predmetom je výstavba nehnuteľností (za výstavbu možno považovať aj rekonštrukciu a obnovu nehnuteľností). Z predloženej zmluvy o úvere totiž vyplýva, že úver bol poskytnutý na modernizáciu a obnovu domu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu alebo na udržiavacie práce na nich, čo vyplýva zo samotnej zmluvy o poskytnutí medziúveru; žalovaná použitie prostriedkov medziúveru na uvedené účely dokladovala pre čerpanie medziúveru účtovnými dokladmi, a to príjmovými dokladmi a faktúrami od spoločnosti D. na stavebné práce vo výške 4.863,- Eur, 4.601,-Eur, 567,-Eur a 4.993,80 Eur. Uvedená suma zodpovedá výške poskytnutého medziúveru (15.024,80 Eur). Uvedené žalovaná potvrdila aj prostredníctvom právnej zástupkyne, keď uviedla, že došlo k rekonštrukcii, avšak prostriedky z medziúveru boli použité aj na refinancovanie iných úverov. Skutočnosť, že došlo k splateniu iných úverov bolo len podmienkou pre poskytnutie úveru a nemalo za následok, že poskytnutie finančných prostriedkov medziúveru bol iný ako predpokladaný Zákonom o stavebnom sporení. Na základe uvedeného okresný súd uzavrel, že medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva podľa ustanovení zákona č. 310/1992 Zb. a na tento zmluvný vzťah nemožno aplikovať zákon č. 129/2010 Z.z., čo priamo vyplýva z § 1 ods.3 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch. K uvedenému okresný súd dodal, že s účinnosťou až od 21.03.2016 došlo k novelizácii Zákona o stavebnom sporení v tom zmysle, že ak stavebná sporiteľňa poskytuje stavebnému sporiteľovi, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom alebo inej fyzickej osobe nepodnikateľovi stavebný úver alebo úver podľa § 2 ods.3 písm. d) na stavebné účely uvedené v § 11 ods.1 písm. c), i), k), l) a o) alebo na úhradu záväzkov súvisiacich s týmito stavebnými účelmi, pri poskytnutí takého úveru sa postupuje aj podľa osobitného predpisu, ktorým sa rozumie Zákon o spotrebiteľských úveroch. Až od účinnosti novely Zákona o stavebnom sporení (od 21.03.2016) je tak Stavebná sporiteľňa povinná postupovať pri poskytnutí úveru fyzickým osobám aj podľa osobitného predpisu; pre rozhodnutie sporu bolo podstatné, že podľa normatívneho textu Zákona o stavebnom sporení, účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, sa aplikácie zákona č. 129/2010 Z.z. na takéto úvery nevzťahovala.

3.5 Vzhľadom na žalobcom realizované zosplatnenie úveru (vyhlásenie predčasnej splatnosti) okresný súd skúmal splnenie podmienok pre uplatnenie tohto práva podľa ustanovenia § 53 ods.9 a § 565 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že k platnému a účinnému zosplatneniu úveru nedošlo. Podľa samotného vyjadrenia žalobcu, splátkou, ktorá vyvolala zosplatnenie, bola splátka splatná dňa 15.12.2017, s ktorou sa žalovaná dostala do omeškania dňa 16.12.2017. Veriteľ mal po výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pristúpiť k uplatneniu práva na zaplatenie celej pohľadávky do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, a teda do 15.04.2018. Zákonné podmienky však nesplnil, nakoľko žalovanej oznámil vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru až listom zo dňa 27.07.2018; vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo strany žalobcu nemožno považovať za platné. Okresný súd sa nestotožnil s právnym záverom vysloveným odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení s tým, že po rozhodnutí odvolacieho súdu Najvyšší súd SR sa vo viacerých veciach venoval posúdeniu otázky vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Na uvedené rozhodnutia okresný súd poukázal. Spravoval sa tak právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní sp.zn. 4Cdo/250/2021, v ktorom najvyšší súd uviedol, že v spotrebiteľských vzťahoch môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa), môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienky, že už uplynuli 3 mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako

15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákona je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Najvyšší súd SR zároveň vyslovil, že z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré spomína § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením zameškanej splátky (§ 53 ods.9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškaní s plnením niektorej zo splátok 3 mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Súd prvej inštancie zvýraznil záver dovolacieho súdu, podľa ktorého lehota, v ktorej musí byť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka uplatnené, je najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky a veriteľ tak môže urobiť až po uplynutí lehoty 3 mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky.

3.6 Okresný súd tak uzavrel, že ustanovenie § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka, a teda veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatný celý dlh, za splnenia ďalšej podmienky podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka - upozornenia dlžníka na možnosť zosplatenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva. Dikcia ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka je tak aplikovateľná na zosplatenie úveru v zmysle § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, pričom veriteľ je limitovaný využitím práva na zosplatenie, ktoré musí uplatniť podľa § 565 Občianskeho zákonníka najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky po splátke, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace a omeškanie s ňou trvá. Do splatnosti tej splátky, ktorá bezprostredne nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, resp. využiť, inak jeho právo zaniká. Pokiaľ veriteľ svoje právo zosplatiť úver nevyužije, nedochádza k splatnosti celého úveru, ale platí pôvodné dojednania strán, že dlh bude platený v splátkach. Nedodržanie podmienok na zosplatenie úveru má za následok absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

3.7 Vyššie uvedené právno-teoretické východiská okresný súd aplikoval na prejednávajúcu vec. Vychádzal z toho, že možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru vyplýva z ustanovení zmluvy o úvere; podľa samotného vyjadrenia žalobcu splátkou, ktorá vyvolala zosplatenie, bola splátka splatná dňa 15.12.2017, so splatením ktorej sa žalovaná dostala do omeškania dňa 16.12.2017. Žalobca však vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej čiastky výzvou zo dňa 05.04.2018, doručenu žalovanej dňa 10.04.2018 a úver zosplatiť až listom zo dňa 27.07.2018 s tým, že okamžitá splatnosť úveru nastala týmto dňom. Okresný súd ustálil, že ak žalobca zosplatiť úver pre omeškanie s úhradou splátky splatnej dňa 15.12.2017, k uplatneniu práva na zaplatenie celej pohľadávky mal pristúpiť do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, a teda do 15.04.2018. Na základe uvedeného okresný súd ustálil, že pri zosplatení úveru veriteľ postupoval v rozpore s § 53 ods.9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka a z uvedeného dôvodu okresný súd považoval zosplatenie za neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu okresný súd následne vychádzal z pôvodného dojednania obsiahnutého v zmluve o plnení v splátkach.

3.8 Okresný súd nepovažoval za dôvodný nárok na poistné z dôvodu, že žalobca nepreukázal uzatvorenie poistnej zmluvy so žalovanou a výšku dojednej splátky poistného; z uvedeného dôvodu po výzve súdu žalobca vzal žalobu v časti o zaplatenie poplatkov za poistenie vo výške celkom 367,50 Eur bez uvedenia dôvodu späť. Okresný súd tak vychádzal z mesačnej splátky 102,25 Eur, čo zodpovedá aj výške splátky bez poistného. Následne okresný súd poukázal na výšku poskytnutého medziúveru, skutočnosť, že mal preukázané, že žalovaná zaplatila žalobcovi sumu 5.002,16 Eur, a teda zaplatila 48 splatných splátok, zostatok je 94,16 Eur. Z uvedeného okresný súd vyvodil, že so 49. splátkou je žalovaná v omeškaní so sumou 8,09 Eur; uvedená splátka bola splatná dňa 15.03.2018 a následne každá ďalšia splátka 15. dňa nasledujúceho mesiaca. Do vyhlásenia rozsudku bolo splatných 120 splátok. Z uvedeného okresný súd ustálil, že žalobca má nárok na zaplatenie sumy 7.267,84 Eur predstavujúcich 71 splátok s príslušným úrokom z omeškania. Z tejto sumy už bola žalovaná na zaplatenie čiastky 1.085,65 Eur zaviazaná rozsudkom č.k. 11Csp/41/2021-257 zo dňa 14.12.2021 (rozsudok prvý v poradí); z uvedeného dôvodu okresný súd žalobcovi priznal nárok na zaplatenie sumy

6.182,19 Eur. Žalobcovi priznal úrok z omeškania z jednotlivých splátok, vyčíslený podľa ustanovenia § 517 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka.

3.9 Okresný súd zároveň dospel k záveru, že žalobca nemá nárok ani na zaplatenie poplatkov vo výške 12,-Eur, ktorý špecifikoval ako nezaplatené poplatky za vystavenie úverovej dokumentácie; okresný súd zistil, že žiaden poplatok vo výške 12,-Eur titulom vystavenia úverovej dokumentácie sa v zmluve ani v Sadzobníku poplatkov nenachádza. Samotné ustanovenie § 7 ods.5 Zákona o stavebnom sporení stavebnej sporiteľni zakazuje požadovať od stavebného sporiteľa poplatky súvisiace s evidenciou, vedením alebo správou stavebného alebo iného úveru; nebolo preukázané, žeby s takým poplatkom, resp. službou žalovaná vyslovila súhlas.

3.10 Pokiaľ žalovaná v konaní namietla premĺčanie, okresný súd zdôraznil, že zmluva bola uzatvorená dňa 03.02.2014, žaloba bola podaná na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 07.12.2020 a premĺčanie by sa vzťahovalo na splátky splatné do 07.12.2017. Splatné splátky, na ktoré žalovanú zaviazal, premĺčané nie sú.

3.11 Okresný súd uzavrel, že žalobe vyhovel v časti, ako vyplýva z výroku rozhodnutia a vo zvyšnej časti 7.439,53 Eur aj s príslušenstvom žalobu zamietol. Nevyhovel žalobe ani v časti zmluvného úroku vo výške 6,59% ročne odo dňa nasledujúceho po zosplatení úveru, keďže mal za to, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nebolo platné a splátky úveru, ktoré žalobcovi priznal, zahŕňajú aj zmluvný úrok z medziúveru.

3.12 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 262 ods.1, § 255 ods.1, ods. 2, § 256 ods.1 C.s.p.. Nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnej strane sporu. Ustálil, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia istiny 15.074,87 Eur, avšak v časti 367,50 Eur vzal žalobca žalobu späť bez uvedenia dôvodu; súdom bola žalobcovi priznaná suma 7.267,84 Eur, čo predstavuje úspech žalobcu 48,21% oproti úspechu žalovanej 51,79%. Žalovaná tak mala čistý úspech vo výške 3,58%, a teda v nepatrnej časti; okresný súd preto v zmysle ustanovenia § 255 ods.2 C.s.p. rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote žalovaná (ďalej aj „odvolateľka“) odvolanie, v ktorom navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu a žalovanej prizná náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla do výrokov II. a IV. Uplatnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. f), d) a h) C.s.p., tvrdila tak, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4.1 Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu žalovaná opakovane namietla absolútnu neplatnosť zmluvy o medziúvere z dôvodov uvedených v § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka, teda z dôvodov pre neurčitosť a nezrozumiteľnosť a z dôvodu podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre obchádzanie zákona a rozpor s dobrými mravmi. Vo vzťahu k tvrdenému záveru o neplatnosti namietanej zmluvy o medziúvere žalovaná poukázala na skutočnosť, že splátkami žalobcovi zaplatila sumu 5.002,16 Eur a na základe právoplatného rozhodnutia taktiež sumu 1.085,65 Eur. Mala za to, že z dôvodu neplatnosti zmluvy o medziúvere má žalobcovi vrátiť sumu 8.731,19 Eur titulom bezdôvodného obohatenia. V tejto súvislosti však namietala premĺčanie vydania bezdôvodného obohatenia v 2-ročnej lehote pred podaním žaloby na súd dňa 20.12.2020. Z uvedeného dôvodu mala byť podľa názoru žalovanej žaloba zamietnutá v celom rozsahu.

4.2 Pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie, to žalovaná vytkla vo vzťahu k otázke aplikácie ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z.; podľa názoru súdu vysloveného v napadnutom rozhodnutí (a v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu), nebolo možné Zákon o spotrebiteľských úveroch aplikovať z dôvodov uvedených v § 1 ods.3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. Uvedené závery súdov sú v rozpore s princípom zmluvnej autonómie strán a prednosti zmluvných dojednaní pred dispozitívnymi ustanoveniami zákona a v rozpore s princípom vykladania obsahu zmluvy podľa prejavenej vôle zmluvných strán. Žalovaná zdôraznila, že bola to žalobkyňa, ktorá v zmluve uzatvorenej so žalovanou uviedla, že ich zmluvný vzťah sa bude riadiť (aj) ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z.; súd vyložil obsah zmluvy v rozpore

s prejavenu vôľou zmluvných strán a v prospech silnejšej zmluvnej strany. Podľa názoru žalovanej na predmetný zmluvný vzťah je potrebné v celom rozsahu aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z.; v prípade, že by súd dospel k tomuto správne právne posúdeniu, musel by taktiež dospieť k záveru, že v zmluve absentujú zákonné náležitosti zákona č. 129/2010 Z.z., následkom ktorých je záver, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Zákon č. 90/2016 Z.z., ktorým bol novelizovaný aj Zákon o stavebnom sporení iba odstránil pochybnosti, či sa na zmluvy uzatvárané medzi bankou a spotrebiteľmi podľa Zákona o stavebnom sporení majú aplikovať ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že pre rozhodnutie súdu bol podstatný normatívny text Zákona o stavebnom sporení, účinný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, bol tak nesprávny. Napokon žalovaná namietala nesprávny skutkový záver vyvodенý z dokazovania. Ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že zosplatnenie úveru bolo absolútne neplatným právnym úkonom, mal pri posúdení výšky priznaného nároku žalobkyne vychádzať z dojednaní v zmluve o medziúvere, a to aj zo žalobou uplatnených nárokov. Žalobca si po čiastočnom späťvzati proti žalovanej uplatnil voči nej sumu 14.348,25 Eur, sumu 347,12 Eur predstavujúcu úrok a 12,- Eur poplatok za vystavenie dokumentácie. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi mesačné splátky medziúveru vo výške 102,25 Eur, zníženej o sumu poisťného 7,50 Eur, žalovaná zdôraznila, že mesačná splátka úroku z poskytnutého medziúveru bola vo výške 82,38 Eur. Zameškané splátky za medziúver v prípadne neplatného zosplatnenia úveru sú za 71 mesiacov vo výške 5.848,98 Eur. Časť mesačnej splátky vo výške 19,87 Eur totiž súvisí so záväzkom žalovanej sporiť si na základe zmluvy o stavebnom sporení, ohľadne ktorej nebolo vykonané dokazovanie, či táto stále trvá. Ak by bola zmluva platná, bolo potrebné posúdiť, či nepoukazovanie mesačných splátok na účet v stavebnom sporení zo strany dlžníka si môže žalobca vymáhať žalobou o porušenie povinností zo zmluvy o medziúvere.

4.3 Žalovaná uzavrela, že ak žalobca nastavil zmluvné podmienky tak, že dlžníkom nasporená suma stavebného sporenia sa použije na započítanie pohľadávky žalobcu na istinu medziúveru a na úhradu časti istiny, ktorú zápočet z nasporených prostriedkov dlžníka nepokryje, sa dlžníkovi opäť poskytne úver, teraz už stavebný s výhodným úročením, nie je možné jednoznačne uznať povinnosť žalovanej mesačnými splátkami sporiť na účet stavebného sporenia za nárok žalobcu na zaplatenie tejto sumy, ktorá má byť poukázaná na účet stavebného sporenia žalovanej a nie v prospech žalobcu.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok čo do zamietavého výroku a trov konania potvrdil. V písomnom vyjadrení poukázal na skutočnosť, že poskytnutie medziúveru, následného stavebného úveru, prípadne priamo stavebného úveru je dovolené priamo zákonom č. 310/1992 Zb. a žalobca má na poskytovanie takýchto úverov bankovú licenciu. Vo vzťahu k medziúveru ide o špecifický finančný produkt žalobcu, kedy sa poskytuje medziúver žalovanej, a to na preklopenie obdobia, kým budú splnené podmienky na poskytnutie stavebného úveru. Ak by žalovaná splnila všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy, medziúver by sa zúčtoval s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia a týmto procesom by sa medziúver zmenil na úver stavebný. Na konte medziúveru sa spláca splátka z úrokov z poskytnutého medziúveru a na konte stavebného sporenia sa vytvára kapitál potrebný na preklopenie do fázy stavebného úveru. Splátky medziúveru ako aj vklady stavebného sporenia mali byť v zmysle zmluvy o úvere uhrádzané jednou splátkou vo výške 109,75 Eur na konto stavebného sporenia a následne z konta stavebného sporenia bola výška splátky zodpovedajúca splátke výšky medziúveru 82,38 Eur preúčtovaná, a to splátka úroku na prislúchajúce konto medziúveru a časť splátky vo výške 19,87 Eur bola ponechaná ako vklad stavebného sporenia. Konto medziúveru a konto sporenia nie je možné oddeliť, lebo by sa potom neplnili zmluvne stanovené podmienky a nemohla by nastať fáza stavebného úveru. Preto pri tomto druhu úveru nie je možné zo strany žalovanej vypovedať zmluvu stavebného sporenia, ktorá je viazaná priamo na produkt medziúveru. V prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v zmysle článku X. bodu 10.19 zmluvy o úvere je žalobca oprávnený odstúpiť súčasne od zmluvy o stavebnom sporení, resp. ju vypovedať. Táto zmluva o stavebnom sporení už neplní účel, na ktorý bola uzatvorená, a to vytváranie kapitálu potrebného na pridelenie cieľovej sumy a následného poskytnutia stavebného úveru.

6. Replika k vyjadreniu žalobcu podaná nebola.

7. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 379 a § 380 ods. 1, 2 C.s.p., bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je v podstatnej časti dôvodné. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol napadnutý vo výroku I. (ktorým okresný súd v súvislosti s dispozíciou žalobcu konanie v časti o zaplatenie sumy 367,50

Eur zastavil) a vo výroku III., ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti zamietol (v časti o zaplatenie istiny 7.439,53 Eur s prísl.). Odvolací súd konštatujúc dôvodnosť podaného odvolania napadnutý rozsudok vo výroku II. zmenil a v tejto časti žalobu zamietol; v dôsledku zmeny rozhodnutia okresného súdu odvolací súd sám rozhodol o nároku na náhradu trov konania.

7.1 Podľa ustanovenia § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolania žalovanej zistil, že okresný súd konal o žalobe žalobcu o zaplatenie sumy 15.074,87 s príslušenstvom. Žalobca skutkovo vymedzil žalobcu tvrdením a preukazovaním, že so žalovanou (a spoludžníkom) uzavrel zmluvu o stavebnom sporení podľa zákona č.310/1992 Z.z.; na základe žiadosti žalovanej ako dlžníčky (a spoludžníkovi) poskytol medziúver na preklopenie obdobia, počas ktorého žalovaná na účet stavebného sporenia nasporel finančné prostriedky, na základe ktorých by jej bolo možné poskytnúť stavebný úver. Žalobca tvrdil a preukazoval, že žalovaná svoje povinnosti plniť splátky medziúveru riadne a včas porušila, v dôsledku čoho žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný. V spore tak neuplatnil nárok na zaplatenie dlžných splátok, ale nárok na zaplatenie finančnej sumy v dôsledku zosplatnenia úveru (mediúveru). Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom zo dňa 14. decembra 2021 (rozsudok prvý v poradí), ktorý odvolací súd svojím uznesením (č.k. 11CoCsp/5/2022-312 zo dňa 28. februára 2023) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie následne doplnil dokazovanie; v časti sa riadil názormi odvolacieho súdu vyslovenými v zrušujúcom rozhodnutí. V časti, v ktorej právny názor odvolacím súdom nerešpektoval, svoj postup a svoje závery odôvodnil s poukazom na neskoršiu rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít.

8.1 So závermi súdu prvej inštancie sa v niektorých podstatných bodoch odvolací súd stotožňuje; pokiaľ dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozhodnutia a zamietnutia žaloby v časti, v ktorej jej okresný súd vyhovel, rovnako je to v dôsledku najnovšej aplikačnej praxe vyšších súdnych autorít.

9. Odvolateľka odvolaním napadla výrok II., ktorým jej okresný súd uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.182,19 Eur spolu so zodpovedajúcim príslušenstvom – úrokom z omeškania a závislý výrok (výrok IV.) o nároku na náhradu trov konania. Z odvolania vyplýva, že odvolateľka uplatnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm.f), g) a h) C.s.p..

9.1 Odvolacie námietky týkajúce sa väd v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa môžu prejavíť v nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods.1 písm.e/ C.s.p.) alebo v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení (§ 365 ods.1 písm.f/ C.s.p.).

9.2 Odvolací dôvod uvedený v ustanovení § 365 ods.1 písm.g) C.s.p. prepokladá argumentáciu (aj) iným odvolacím dôvodom (§ 365 ods.1 písm.e/, f/ C.s.p.); prípustnosť tohto odvolacieho dôvodu je potrebné vnímať aj v súvislosti s ustanovením § 366 písm.d) C.s.p. a prípustnosťou novôt v odvolacom konaní.

9.3 Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/222/2009 zo dňa 26.2.2020); nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2MCdo/4/2009).

10. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolania žalovanej zistil, že okresný súd v odvolaní napadnutom rozhodnutí správne posudzoval právne a skutkové otázky, podstatné pre rozhodnutie vo veci samej; zisťoval, či právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou je aj vzťahom spotrebiteľským, na ktorý je potrebné okrem ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka) aplikovať aj ustanovenia zákona č.310/1992 Zb., prípadne ustanovenia zákona č.129/2010

Z.z.. V nadväznosti na prijatý záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvného vzťahu okresný súd správne pristúpil k zodpovedaniu otázky, či žalobca pohľadávku zosplatnil v súlade s ustanovením § 53 ods.9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka; okresný súd aplikoval existujúcu (novšiu) judikatúru vyšších súdnych autorít pokiaľ ide o zosplatnenie pohľadávky v spotrebiteľských veciach; s niektorými novšími závermi vyplývajúcimi z rozhodnutí vydaných práve v období, kedy okresný súd vo veci samej rozhodol napadnutým rozsudkom, sa logicky zaoberať ani nemohol.

11. Okresný súd vykonal riadne dokazovanie; skutkový stav zistil správne a v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie o uplatnenom nároku.

11.1 Odvolací súd tak iba pripomína skutkový stav zistený súdom prvej inštancie; žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžníčka spolu so spoludlžníkom uzavreli zmluvu o úvere, na základe ktorej bolo žalovanej poskytnutý medziúver vo výške 15.000,-Eur, a to na preklopenie obdobia, kým žalovaná splní podmienky na poskytnutie stavebného úveru. Žalovaná svoje povinnosti podľa úverovej zmluvy riadne neplnila, preto ju žalobca upozornil na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru; upozornenie bolo žalovanej doručené dňa 10.4.2018 (spoludlžníkovi dňa 11.4.2018). Skutkovým tvrdením žalobcu bolo tvrdenie, že úver zosplatnil pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci december 2017. Veriteľ úver zosplatnil ku dňu 27.7.2018.

12. Okresný súd napadnuté rozhodnutie založil na nasledujúcich podstatných záveroch:

12.1 Právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je založený Zmluvou o úvere; ide o spotrebiteľský vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať okrem ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.) aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl.) a ustanovenia zákona č.310/1992 Zb.. Aplikácia zákona č.129/2010 Z.z. bola v danom prípade vylúčená s poukazom na ustanovenie § 1 ods.3 písm.d) zákona č.129/2010 Z.z., podľa ktorého spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti.

12.2 Neplatnosť zmluvy o úvere okresný súd nezistil.

12.3 Žalovaná neplnila svoje povinnosti podľa úverovej zmluvy riadne a včas.

12.4 Strany zmluvy o úvere si možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úverovej zmluvy dohodli (čl. X., bod 10.1 zmluvy o úvere zo dňa 3.2.2014).

12.5 Veriteľ pri zosplatnení nepostupoval v súlade s ustanovením § 53 ods.9 a § 565 Občianskeho zákonníka; najmä úver nezosplatnil do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

12.6 Okresný súd nepriznal nárok vyplývajúci zo zosplatnenia, ale podľa pôvodného dojednania podľa zmluvy o úvere o zaplatení dlhu v splátkach.

12.7 Odvolací súd sa so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k neplatnosti vyhlásenia o mimoriadnej splatnosti stotožňuje.

13. Na okraj podstatných otázok riešených okresným súdom pri rozhodovaní vo veci samej odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že rozhodovacia prax okresných a krajských súdov posudzujúcich nároky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv, resp. zmlúv o spotrebiteľských úveroch sa v poslednej dekáde pomerne búrlivo vyvíjala; ide o otázky platnosti spotrebiteľských zmlúv; existenciu neprijateľných zmluvných podmienok; náležitostí spotrebiteľských zmlúv alebo zmlúv o spotrebiteľských úveroch; možnosti zosplatnenia spotrebiteľských zmlúv; či po vyhlásení predčasnej splatnosti veriteľovi patria okrem úrokov z omeškania aj zmluvné úroky; premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a úverov; doručovanie jednostranných právnych úkonov, ktorými veriteľ dlžníkovi oznamuje zosplatnenie; vývoj rozhodovacej praxe pokračuje ďalej aj v otázkach výzvy podľa ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z., prípadne vo vzťahu k určitosť výzvy na zaplatenie, resp. určitosť oznámenia o predčasnom zosplatnení úveru.

13.1 „Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnili názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom, alebo dokonca tieto názory akceptovali, prípadne myšlienkovy na ne nadviazali a rozviedli alebo z nich vychádzali (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 88/2017 z 19. marca 2018; publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej aj „Zbierka“) pod č.65/2018).

13.2 Vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru odvolací súd poukazuje na právnu vetu vyplývajúcu z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo 147/2017 zo dňa 24.4.2018, publikovaného v Zbierke pod č.60/2018: Ustanovenie § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.

13.3 Zo záverov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo 36/2020 zo dňa 15. decembra 2020 (publikovaného v Zbierke pod 4/2021) vyplýva, že ustanoveniu § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť aj fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa; ustanovenie § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 oprávňovalo banku postúpiť tretej osobe len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia splatná.

13.4 Pomerne sporná otázka, odlišne riešená v rozhodovacej praxi jednotlivých odvolacích súdov, ale aj v rámci senátov toho ktorého odvolacieho súdu o úrokoch a úrokoch z omeškania po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, bola ustálená po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020 (publikovaného v Zbierke pod č.5/2021), v zmysle záverov ktorého dovolací súd konštatoval, že po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

13.5 V rozhodnutí sp.zn. 4Cdo 162/2020 zo dňa 27. októbra 2021 (publikovaného v Zbierke pod č.6/2022) najvyšší súd zvýraznil, že v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitimitáciu z úradnej povinnosti; dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods.8 vety prvej Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zatažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa.

13.6 Pomerne ustálenou súdnou praxou prvoinštančných a odvolacích súdov bol výklad ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských veciach, kedy súdy považovali v sporoch uplatňované nároky za premlčané v súvislosti so znením ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka; za rozhodný deň pre začiatok plynutia premlčacej doby považovali deň splatnosti splátky, pre nezaplatenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Výklad citovaného ustanovenia a zjednotenie rozhodovacej praxe prinieslo až rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo 268/2020 zo dňa 29. novembra 2022 (publikované v Zbierke pod č.29/2023, podľa ktorého podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu až od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh).

14. Rozhodovacia prax všeobecných súdov sa vyvíjala aj vo vzťahu k zosplateniu pohľadávky; niektoré súdy striktnie trvali na dodržaní ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka; neboli ojedinelé rozhodnutia, podľa ktorých sa druhá veta ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka (toto právo však môže veriteľ použiť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) neuplatňuje (ako to aplikoval odvolací súd v prejednávanej veci v zrušujúcom uznesení); a to z dôvodu možných problémov s doručovaním oznámenia o mimoriadnej splatnosti (predčasného zosplatenia). Súdna prax ale medzičasom (ako správne zdôraznil súd prvej inštancie, keď sa odklonil od inak záväzného právneho názoru odvolacieho

súdu) dospela k záveru, že v spotrebiteľských veciach môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods.9 Občianskeho zákonníka). V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarcu v ustanovení § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka je podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods.9 Občianskeho zákonníka). Z uvedeného vyplýva, že pre tú ktorú omeškanú splátku môže veriteľ úver zosplatiť len ak sú splnené podmienky vyplývajúce z § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka a v prípade splnenia týchto podmienok veriteľ môže úver zosplatiť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Ak toto právo do splatnosti najbližšej splátky (podľa úverovej zmluvy, jej splátkového kalendára) veriteľ nevyužije, jeho právo na zosplatenie pre tú ktorú splátku zaniká. Nič mu však nebráni, v prípade, že dlžník nezaplatí ani ďalšie nasledujúce splátky, vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru pre inú (ďalšiu) nezaplatenú splátku, samozrejme iba v prípade, že podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods.9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka sú splnené aj pre túto nasledujúcu splátku.

14.1 Okresný súd dospel k záveru o neplatnosti zosplatenia spotrebiteľského úveru. K uvedenému odvolací súd uvádza, že s týmto záverom okresného súdu súhlasí. Podstatné je, že to bol veriteľ, ktorý v podanej žalobe a v priebehu konania pred súdom prvej inštancie skutkovo vymedzil, že úver zosplatiť pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.12.2017; omeškanie pre túto konkrétnu splátku nastalo dňa 16.12.2017; právo na zosplatenie celého úveru mohol pre túto konkrétnu splátku veriteľ využiť najskôr 16.3.2018 (po uplynutí troch mesiacov od nezaplatenia splátky), avšak najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky (15.4.2018), za predpokladu upozornenia na nezaplatenie splátky, výzvy na jej zaplatenie a upozornenia na možnosť predčasného zosplatenia.

14.2 Ak tak veriteľ neurobil a úver nezosplatiť do 15.4.2018, právo na zosplatenie úveru pre splátku splatnú dňa 15.12.2017 mu zaniklo. Ak úver zosplatiť ku dňu 27.7.2018 pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.12.2017, úver zosplatiť neplatne. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že žalovaná riadne a včas nezaplatila ani ďalšie splátky po splátke splatnej 15.12.2017; pre tieto splátky veriteľ predčasnú splatnosť úveru nevyhlásil.

14.3 Žalobca odvolanie nepodal, v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej záver súdu prvej inštancie o neplatnosti zosplatenia úveru pre rozpor s ustanovením § 53 ods.9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka nenamietal.

15. Odvolací súd poukazuje aj na ďalší vývoj rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky; najmä na rozhodnutia sp.zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.1.2024 a sp.zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 31.1.2024, Uvedené rozhodnutia, vydané s odstupom šiestich dní, posúdili rovnakú otázku týkajúcu sa zosplatenia úveru, odlišne.

15.1 Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 5Cdo/2/2023 dospel k záveru, že v prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, pre platný úkon zosplatenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatiť celý dlh.

15.2 Naproti tomu najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/123/2022 vyslovil, že sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplateniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá.

15.3 Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca žalovanú vyzval na zaplatenie dlžnej sumy s upozornením na možnosť zosplatenia listinou označenou ako Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 5.4.2018. Odvolací súd nemá pochybnosť, že uvedená listina je výzvou predpokladanou ustanovením § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka ako predpoklad pre možné platné predčasné zosplatenie úveru. Z obsahu listiny je zrejmé, že veriteľ dlžníčke oznamuje, že dňa 20.4.2018 vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru (k čomu však nepristúpil a mimoriadnu splatnosť úveru vyhlásil ku dňu 27.7.2018) s tým, že žalovaná neuhradila dlžné splátky vrátane splátky za mesiac apríl 2018 spolu vo výške 656,95 Eur. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zvažuje zosplatenie, absentuje.

15.4 Z listiny označenej ako Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 27.7.2018 vyplýva, že veriteľ oznamuje dlžníčke, že ku dňu 27.7.2018 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru; dlžná suma vrátane príslušenstva predstavuje 15.254,87 Eur. Obsahom vyhlásenia o predčasnej splatnosti úveru je aj výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom, v lehote 5 dní od doručenia výzvy s upozornením na vymáhanie pohľadávky využitím dostupných právnych prostriedkov. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplateniu, absentuje.

16. Odvolací súd sa v prípade (ne)uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ zosplatinil poskytnutý úver, stotožňuje so závermi uvedenými v rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 5Cdo/2/2023 a dospel k záveru, že neuvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zosplatinil dlh v listine, ktorou veriteľ oznámil predčasné zosplatenie úveru a ani vo výzve na zaplatenie, realizovanej v zmysle ustanovenia § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, má za následok neplatné zosplatenie úveru.

16.1 Odvolací súd v tomto smere poukazuje na skutočnosť, že ani ustanovenie § 53 ods.9 a ani ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka neustanovuje ako náležitosť výzvy na zaplatenie alebo oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zosplatinil dlh. Nemožno však opomenúť všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch; právny úkon sa musí urobiť určite, inak je neplatný.

16.2 Zosplatenie úveru má totiž vážne následky pre strany úverového vzťahu; dochádza k zmene práv a povinností strán úverového vzťahu; zosplatenie úveru má pre veriteľa následok, že nemusí žiadať len o zaplatenie splátok podľa splátkového kalendára, ale môže voči dlžníkovi uplatniť nárok na zaplatenie celej sumy poskytnutého a nesplateného úveru vrátane príslušenstva; pre dlžníka zosplatenie znamená stratu výhody splátok. So zosplatením je spojená otázka uplatniteľnosti pohľadávky na súde s tomu zodpovedajúcimi prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany, ktorú môžu strany sporu v konaní pred súdom využiť, vrátane možnej námietky premlčania; v prípade postúpenia pohľadávky obrany spočívajúcej v tvrdení o absencii aktívnej vecnej legitímácie a v konečnom dôsledku aj obrany spočívajúcej v tvrdení, že pre splátku, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplateniu, neboli splnené zákonné podmienky pre vyhlásenie úveru za predčasne splatný, z dôvodu nedodržania podmienok pre zosplatenie vyplývajúcich z ustanovenia § 53 ods.9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka.

16.3 S neuvedením splátky, pre ktorú došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, sú spojené aplikačné problémy v prípadných súdnych konaniach, kedy veritelia často modifikujú skutkový stav tak, aby podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti boli splnené; priemerný spotrebiteľ, často nezastúpený právnym zástupcom, zväčša nie je spôsobilý reálne na takúto modifikáciu skutkového stavu relevantne reagovať.

16.4 Je potrebné zdôrazniť, že uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, vyplýva z požiadavky ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany sporu. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ dlh mieni zosplatiť už vo výzve na zaplatenie podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, resp. v oznámení o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru totiž spotrebiteľovi poskytuje na jednej strane právnu istotu, že vec bude spravodlivo rozhodnutá; uvedenie splátky, pre ktorú sa dlh zospláťuje, má za následok pre spotrebiteľa presvedčivé východiská k procesnej obrane. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ dlh zospláťuje, totiž veriteľovi následne neumožňuje dotvárať skutkový stav takým spôsobom, aby bolo možné polemizovať, pre ktorú splátku veriteľ k zosplateniu pristúpil, pokiaľ pohľadávku zosplatinil platne. Uvedenie splátky, pre ktorú došlo k predčasnému zosplateniu úveru pri aplikácii podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods.9 a § 565 Občianskeho zákonníka, dáva jednoznačnú odpoveď na otázku, či veriteľ úver predčasne zosplatinil platne. Bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh mieni

zosplatiť nie je výzva na zaplatenie dostatočne určitá a bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatiť, nie je dostatočne určitý ani právny úkon, ktorým veriteľ realizoval predčasné zosplatenie úveru.

16.5 Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ v prejednávanej veci nedošlo k uvedeniu splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatiť už v oznámení o predčasnej splatnosti úveru a veriteľ vo výzve na zaplatenie neuviedol splátku, pre ktorú mieni dlh zaplatiť, nie je jednostranný právny úkon veriteľa, ktorým úver predčasnej zosplatiť, dostatočne určitý a z toho dôvodu je tak úkonom neplatným.

16.6 Uvedenou argumentáciou odvolací súd dopĺňa argumentáciu súdu prvej inštancie; zosplatenie úveru je neplatné nielen z dôvodu rozporu so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka) pre nedodržanie postupu podľa ustanovenia § 59 ods.3 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka, ale je neplatné aj z dôvodu jeho neurčitosti (§ 37 Občianskeho zákonníka) z dôvodu neuvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatiť, vo výzve na zaplatenie, prípadne v samotnom jednostrannom úkone, ktorým veriteľ dlh zosplatiť.

17. Okresný súd konštatujúci neplatnosť zosplatenia úveru následne priznal žalobcovi nárok na zaplatenie splátok splatných do vydania napadnutého rozhodnutia, priznal mu tým plnenie vyplývajúce z iného skutkového základu, než aký bol určený žalobným návrhom, a teda svojim postupom prekročil rámec vymedzeného petitu.

17.1 Odvolateľka sa v podanom odvolaní domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v časti, v ktorej ju zaviazal na plnenie, zamietol. Argumentovala neplatnosťou samotnej zmluvy o úvere z dôvodov uvedených v ustanovení § 37 Občianskeho zákonníka (neurčitosť a nezrozumiteľnosť) a § 39 Občianskeho zákonníka (obchádzanie zákona a rozpor s dobrými mravmi). Domáhala sa aplikácie ustanovení zákona č.129/2010 Z.z., posúdenia existencie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v dôsledku ich absencie konštatovania, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov ako aj iného zápočtu plnení, ktoré v rámci stavebného sporenia realizovala (plnenie na splátky medziúveru a na samotné stavebné sporenie). Výslovne nenamietla, že okresný súd pri konštatovaní o neplatnosti zosplatenia nemal žalobcovi priznať nárok na splátky splatné ku dňu vyhlásenia rozhodnutia.

17.2 K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že odvolacími dôvodmi je viazaný (§ 380 ods.1 C.s.p.); pokiaľ však ide o vady, týkajúce sa procesných podmienok, odvolací súd na ne prihliadne, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods.2 C.s.p.).

17.3 Právna teória rozlišuje procesné podmienky na strane súdu; na strane strán sporu; vecné procesné podmienky a negatívne procesné podmienky. Medzi vecné procesné podmienky patrí existencia žaloby a predmetu konania.

18. Jednou z náležitostí žaloby je povinnosť žalobcu pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých si v konaní uplatňuje svoje právo a ktoré mu zakladajú tvrdený nárok voči žalovanému. Súd je predmetom sporu, a teda skutkovým základom uplatneného nároku uvedeným v žalobe, viazaný. „V súlade s autonómiou súkromnoprávných vzťahov súdy neposkytujú ochranu právnomu vzťahu, právu ani nároku na plnenie, o ochranu ktorého žalobca nežiadal.“ (pozri Civilný sporový poriadok, Komentár, doc. JUDr. Marek Števec, PhD. a kolektív, str. 800).

18.1 Súd nie je v sporovom konaní oprávnený zaoberať sa iným právnym vzťahom, iným právom ani iným plnením čo do druhu a výšky, než aké boli vymedzené v žalobe a nemôže ani priznať iné plnenie ako to, ktoré bolo v petite žiadané. Súd teda nemôže žalobcovi prisúdiť niečo iné, než žiadal; povedané inak, súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom. Vyplýva to jednak z dispozičného princípu sporového procesu ako aj z viazanosti súdu žalobným návrhom v zmysle ustanovenia § 216 C.s.p.. V kontexte uvedeného potom nie je možné priznať žalobcovi plnenie na základe iných, než v žalobe tvrdených skutkových okolností. Obdobný záver prijal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp.zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12. februára 2024 konštatoval: „súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobnom

návrhu.“ (totožne aj v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 122/2012 z 3. októbra 2012).

18.2 Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/85/2021 vyplýva, že v najvyššom súdom posudzovanej a prejednávanej veci boli skutkové okolnosti obdobné. Vo veci rozhodovanej najvyšším súdom bol dodávateľom uplatnený nárok z tvrdeného predčasného zosplatnenia spotrebiteľského úveru na základe neplnenia zmluvných povinností zo strany žalovaného (spotrebiteľa). Súd prvej inštancie žalobe vyhovel, majúc za to, že k zosplatneniu úveru došlo. S týmto ťažiskovým záverom sa odvolací súd nestotožnil, mal za to, že zosplatnenie bolo neplatné a napriek uvedenému po vykonanom dokazovaní posudzoval, či žalobcovi (dodávateľovi) vznikol nárok na peňažné plnenie voči žalovanému na základe nezmeneného skutkového stavu podľa obsahu spisu a vykonaného dokazovania. V najvyššom súdom posudzovanej veci odvolací súd zmenil prvostupňové rozhodnutie a žalovanému uložil povinnosť na zaplatenie dlžných splátok ku dňu vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

18.3 Uvedený postup odvolacieho súdu dovolací súd podrobil kritike a uzavrel, že odvolací súd svojím postupom pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcu prekročil rámec ním vymedzeného petitu, pretože priznal plnenie z iného skutkového základu, než bol vymedzený žalobou.

18.4 Obdobne postupoval okresný súd aj v prejednávanej veci.

19. Odvolací súd opakovane konštatuje, že žalovanej bol poskytnutý medziúver vo výške 15.000,-Eur; svoje povinnosti podľa úverovej zmluvy riadne neplnila; žalobca ju upozornil na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti, žalobca tvrdil a preukazoval, že úver zosplatnil ku dňu 27.7.2018; zo žaloby vyplýva, že v spore uplatňoval nárok vyplývajúci z predčasného zosplatnenia úveru; nárok na zaplatenie dlžných splátok do dňa vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie neuplatnil. Okresný súd uzavrel, že veriteľ svoje právo zosplatniť úver využil v rozpore s ustanovením § 53 ods.9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, a preto je neplatné; tento záver súdu prvej inštancie žalobca nespochybnil ani v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej; odvolanie proti výroku, ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, nepodal. Odvolací súd tak konštatuje, že žalobca záver okresného súdu o neplatnosti vyhlásenia úveru za predčasne splatný, akceptoval.

19.1 V sporovom konaní je základnou povinnosťou žalobcu uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia a predložiť dôkazy za účelom ich preukázania; zároveň platí, že súd nie je povinný za žalobcu vyhľadávať z predložených dôkazov rozhodujúce skutočnosti, pretože by tým nahrádzal procesnú aktivitu žalobcu. Žalobca v prejednávanej veci, ktorému síce ostal nárok na zaplatenie splátok v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere, neuviedol také rozhodujúce skutkové okolnosti a nenavrhol vykonať také dôkazy, z ktorých by okresný súd mohol určiť výšku a počet splatných splátok bez toho, aby tým nahrádzal činnosť žalobcu (ako to v zásade urobil súd prvej inštancie); žalobca netvrdil, že by uplatnený nárok odvodzoval od jednotlivých splatných splátok; svoj nárok špecifikoval ako nárok na plnenie z predčasne zosplatneného úveru.

19.2 Okresný súd tak bez toho, aby žalobca svoje skutkové tvrdenia zmenil či doplnil a navrhol alternatívny, resp. eventuálny petit, priznal žalobcovi nárok na splatné splátky, vychádzajúc pri výpočte ich výšky zo zmluvy o úvere a zo stavu úveru ku dňu zosplatnenia. V kontexte uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie svojím postupom prekročil rámec vymedzeného petitu tým, že priznal plnenie z iného skutkového základu, ktorý nebol v žalobe uvedený, čím porušil zásadu „ne ultra petitem“, čo malo za následok porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces; rovnako v obdobnej veci (sp.zn. 4Cdo/85/2021) konštatoval najvyšší súd.

19.3 K uvedenému odvolací súd dodáva, že žalovaná v priebehu celého súdneho konania žiadala, aby súd žalobu zamietol argumentujúc (aj) postupom veriteľa v rozpore s ustanovením § 53 ods.9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca na túto argumentáciu v rámci celého konania pred súdom prvej inštancie procesne nereagoval, zotrval na svojej argumentácii vo vzťahu k platnému zosplatneniu úveru. V prejednávanej veci ide o skutkovú otázku; žalobca v žalobe uplatnený nárok vymedzil skutkovo tak, že uplatňuje nárok, ktorý vznikol v dôsledku zosplatnenia úveru v dôsledku neplnenia povinnosti dlžníčky splácať splátky riadne a včas. Žalobca sa nedomáhal (iba) doposiaľ nezaplatených splatných splátok úveru, takto žalobu skutkovo nevyhradil, takéto skutkové tvrdenia ako prostriedky procesného útoku

nerealizoval a k takýmto tvrdeniam, logicky, dôkazy neoznačil. Ak Civilný sporový poriadok pod zmenou žaloby rozumie aj podstatnú zmenu skutkových tvrdení alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností (§ 140 C.s.p.) a takýto návrh na zmenu žaloby podaný nebol, bez ohľadu na ustanovenie § 294 C.s.p. (zmena žaloby v spotrebiteľských veciach sa nepripúšťa, ak je žalovaným spotrebiteľ) o takomto, žalobcom skutkovo neuplatnenom nároku, okresný súd pozitívne rozhodnúť nemohol, iba porušením zásady ne ultra petitem.

19.4 Práve v uvedenom odvolací súd vidí vadu týkajúcu sa procesných podmienok; súd prvej inštancie rozhodol o žalobe, ktorú žalobca nepodal; žalobca sa nedomáhal zaplatenia splátok splatných do dňa vyhlásenia rozhodnutia. Žalobca podal skutkovo a právne odlišnú žalobu, ktorú skutkovo oprel o nárok vyplývajúci z predčasného zosplatenia úveru a tak ho aj právne kvalifikoval.

20. Na základe uvedené odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozhodnutia vo výroku II., ktorým okresný súd priznal dlžné splátky do dňa vyhlásenia rozhodnutia; okresný súd rozhodol o nároku, ktorý nebol predmetom konania (predmetom konania bol nárok vyplývajúci z vyhlásenia úveru za predčasne splatný).

21. Podľa § 383 C.s.p. je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť ani zopakovať dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie. Tento zistil skutkový stav správne a v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o žalobe žalobcu a keďže prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 C.s.p.).

22. Odvolací súd napokon uvádza, že posúdenie zmluvy o úvere (o medzi úvere) súdom prvej inštancie za platnú, považuje odvolací súd za vecne správne. Ide o špecifický úverový produkt na základe Zákona o stavebnom sporení, ktorý definuje aj náležitosti takejto zmluvy. Práve špecifickosť úverového produktu, slúžiaceho na preklopenie obdobia do splnenia podmienok pre poskytnutie riadneho stavebného úveru, spôsobuje zložitosť ustanovení zmluvy o medziúvere vrátane prepočtu jednotlivých splátok v spojení s povinnosťou splácať úroky z medziúveru a zároveň plniť na stavebné sporenie. Uvedené však automaticky nemá za následok neplatnosť zmluvy uzatvorenej v súlade so Zákonom o stavebnom sporení, pre jej neurčitost' a nezrozumiteľnosť. Rozpor ustanovení zmluvy s ustanoveniami zákona nezistil ani odvolací súd.

22.1 Okresný súd viazaný závermi odvolacieho súdu vyslovenými v zrušujúcom uznesení uzavrel, že na úverový vzťah, sa vzťahujú ustanovenia zákona č.310/1992 Zb., a to aj vo fáze poskytnutia medziúveru, práve z dôvodu účelu poskytnutia úverových prostriedkov, vylučujúceho aplikáciu zákona č.129/2010 Z.z. (§ 1 ods.3 písm.d/ zákona č.129/2010 Z.z.). S uvedeným sa odvolací súd stotožňuje a v celom rozsahu poukazuje na argumentáciu súdu prvej inštancie. Tento záver je napokon z dôvodov, pre ktoré odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil, bez vplyvu na rozhodnutie vo veci samej.

23. Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie (§ 396 ods.2 C.s.p.). Podľa § 255 ods.1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V zmysle citovaných zákonných ustanovení rozhodol odvolací súd o náhrade trov celého, a teda prvoinštančného a odvolacieho konania.

23.1 Žalobca bol v spore úspešný v časti, v ktorej súd prvej inštancie rozsudkom (prvým v poradí) zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1.085,65 Eur. Žalobca zobral žalobu späť v časti o zaplatenie 367,50 Eur, a to bez uvedenia dôvodu, preto odvolací súd úspech v konaní v tejto časti priznal žalovanej; rovnako zohľadnil aj zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie v rozsahu 7.439,53 Eur (rozsudkom druhým v poradí) a následne, týmto rozhodnutím, aj v rozsahu 6.182,19 Eur; v tejto časti bola úspešná žalovaná. Po zohľadnení uvedeného predstavuje úspech žalobcu 7,20 %, úspech žalovanej 92,80 %; čistý úspech žalovanej tak je 85,60 % (92,80 % - 7,20 %), ktorý nárok jej odvolací súd priznal voči žalobcovi.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.